

A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete

Az ügy száma: Kfv.III.37.837/2021/5.

A tanács tagjai: Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás előadó bíró, Dr. Suba Ildikó bíró

A felperes: Felperes1 (Cím2)

A felperes képviselője: Dr. Lipka Erika ügyvéd cím3

Az alperes: Alperes1 (Cím1)

Az alperes képviselője: Dr. Gulyás Renáta kamarai jogtanácsos

A per tárgya: gyámügyben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes 7. szám alatt

Az elsőfokú bíróság neve, határozatának kelte és száma: Győri Törvényszék 2021. július 7-én hozott 8.K.700.581/2021/6. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Győri Törvényszék 8.K.700.581/2021/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A Komáromi Járásbíróság a 2014. március 4-én jogerőre emelkedett 7.P.20.546/2013/7. számú ítéletével a felperes és házastársa gyermekét M.A. cselekvőképeséget kizáró gondnokság alá helyezte, mert a gondnokolt 2006-ban súlyos koponya- agyállományi sérülést és többszörös gerinc- és csonttörést okozó közúti balesetet szenvedett. Ennek következtében súlyos értelmi fogyatékosága miatt önálló életvitelre nem alkalmas, állandó gondozásra szorul.

[2] Az elsőfokú gyámhatóság a felperest rendelte ki M.A. gondnokául és engedélyezte számára egyszerűsített számadás benyújtását.

[3] A felperes a 2018. február 1. - 2019. január 31. időszakra vonatkozó egyszerűsített számadásában – a korábbi évektől eltérően – feltüntette a G.B.Zrt.a továbbiakban: Biztosító) által a gondnokoltat megillető havi 358.000.- forint költségpótló járadékot is.

[4] Az alperes a 2019. április 9. napján kelt határozatával egyrészt a felperes rendszeres egyszerűsített számadását és a jelentésben foglalt beszámolóját 2018. február 1.- 2019. január 31. közötti időszakra elfogadta. Másrészt kötelezte a felperest mint gondnokot, hogy a következő rendszeres számadást tételes formában nyújtsa be, ennek határidejét 2020. március 15. napjában határozta meg.

[5] A felperes fellebbezését elbíráló K.E.M.K. a 2019. június 27-én kelt másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

[6] A felperes keresettel támadta az alperes határozatát, a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 8.K.27.715/2019/7. számú ítéletében a keresetet elutasította. Az indokolásban többek között megállapította, az a kérdés, hogy a kártérítési járadék jövedelemnek számít-e, jelen eljárásban nem releváns, mert a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 158. § (2) bekezdése értelmében a számadás tartamát a bevételek és a kiadások képezik, nem pedig a jövedelem. Mivel a felek által sem vitatottan a kártérítési járadék a gondnokoltat illeti saját jogon, így a járadék összege a gondnokolt bevételeit képezi, ezért arról – helyesen – a gondnoknak el kell számolnia.

[7] A felperes az alperes felé a 2019. február 1. – 2020. január 31. közötti időszakra vonatkozó tételes számadását – az előírt 2020. március 15-e helyett – 2020. december 7-én

nyújtotta be, míg a 2020. február 1.- 2021. január 31.-ig terjedő időszakra irányadó számadását 2021. március 16-án terjesztette elő.

[8] A fenti számadásokban bevételként került feltüntetésre a gondnokolt rokkantsági járadéka és családi pótléka, azonban a Biztosító által kifizetett havi 358.000.- forintot azok nem tartalmazzák bevételként.

[9] Az alperes a számadások elfogadásával kapcsolatos eljárása során megkereste a Biztosítót, amely válaszában jelezte, hogy a gondnokoltnak költségpótló járadékként havi 358.000.- forintot fizet ki, ez az összeg pontosan meghatározott tételekből áll. A gondnoknak a járadék tekintetében elszámolási és számlázási kötelezettsége nincs.

[10] Az alperes 2021. január 27-én meghallgatta a felperest, aki többek között elmondta, hogy a Biztosító által kifizetett járadékot nem tekinti a gondnokolt bevételeként, ezért nem tüntette fel a számadásokban.

[11] Az alperes hiánypótlásra történő felhívó végzésére a felperes úgy nyilatkozott, hogy a járadékokra vonatkozóan nem rendelkezik bizonylatokkal, annak számlával történő elszámolása egyébként jogszerűtlen és kivitelezhetetlen lenne.

[12] Az alperes a 2021. március 29-én hozott KE-03/GYAM/44-9/2021. számú határozatában a felperes számadását a 2019. február 1. - 2020. január 31. és a 2020. február 1. - 2021. január 31-ig terjedő időszakra 1.421.395.- forint bevétellel, 1.421.395.- forint kiadással, továbbá 7.961.070.- forint hiánnyal nem fogadta el. Felhívta a felperest, hogy a kézhezvételtől számított nyolc napon belül a gondnokolt gyámhatósági betétkönyvébe 7.961.070.- forintot fizessen meg.

[13] Az indokolás szerint a gondnokolt bevétele a havi rendszerességgel kapott költségpótló járadék, amellyel a felperes mint gondnok nem számolt el. Ennek következménye a számadások elfogadásáról szóló negatív döntés és a gondnok felhívása a hiány megfizetésére.

A kereseti kérelem

[14] A felperes eljárási- és anyagi jogi jogsérelmekre hivatkozással keresetet nyújtott be az alperes határozatával szemben.

Az elsőfokú ítélet

[15] A törvényszék jogerős ítéletében a keresetet elutasította. Az indokolásban felhívta a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:35. § (1)., 2:36. § (1), (2), 2:35. § (1) bekezdését; a Gyer. 158. § (1), (2), (3), (4), 158/B.§ (1), (3), 160.§ (5) bekezdését; a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény, a továbbiakban: Szja.tv.) 4.§ (1), (2) bekezdését, valamint a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 88. § (1) bekezdés a) pontját.

[16] Elsődlegesen kifejtette, hogy a törvényszék a 8.K.27.715/2019/7. számú ítéletében rögzítette, hogy a járadék a gondnokolt bevétele, ezért arról a felperesnek el kell számolnia. A felek az ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet nem nyújtottak be, így az abban írtak jelen perben nem tehetők vitássá.

[17] A Gyer. vonatkozó rendelkezéseire figyelemmel a számadás szempontjából a bevételnek van jelentősége, ezért irreleváns, hogy a járadék jövedelemnek minősül-e vagy sem.

[18] A járadék összege igazolt, azt bizonyítja a Biztosító irata.

[19] A Gyer. 158. § (4) bekezdésének alkalmazása – a kiadások egyéb módon történő igazolása – akkor lehetséges, ha az igazoló irat benyújtása akadályba ütközik. Ez a rendelkezés nem mentesíti a felperest a számadás jogszerű benyújtása alól. A bemutatott számlák, bizonylatok nélkül nem igazolt, hogy a felperes a járadékot valóban a gondnokoltra fordította. A tételes számadás elkészítésének esetleges nehézségekbe ütközése nem menti fel a felperest annak elkészítése alól.

[20] A bíróság szerint a megelőző eljárás során becsatolt nyilatkozatok a kiadások igazolására nem voltak alkalmasak, mivel azok a kiadások tételes felsorolását nem tartalmazták, és nem bizonyított, hogy a kiadások a gondnokolt érdekében történtek-e.

[21] A törvényszék nem tartotta alaposnak a felperesnek a számadás benyújtásához szükséges formanyomtatvány megküldésével kapcsolatos sérelmét. Ugyanis a gyámhatóságnak nincs olyan jogszabályi kötelezettsége, hogy a szükséges nyomtatványt előre elkészítse és azt a gondok részére megküldje. Ilyen jogszabályra a felperes sem hivatkozik. Az egyik számadás késedelmes benyújtása nem képezte okát az alperes döntésének.

[22] A számadásra a Gyer. 160. § (5) bekezdése nem vonatkozik, mert az a gondnoki beszámoló elfogadásáról szól. A felperes okfejtésével szemben a 2019. évre irányadó számadás nem emelkedett jogerőre.

[23] A törvényszék alaptalannak tartotta a felperes azon sérelmét, hogy az alperes nem tájékoztatta volna a beszámoló benyújtásáról, annak szükséges tartalmi elemeiről. A felperes személyes meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy a járadék nem minősül bevételnek, és a kiadásokról nem tud számlákat becsatolni. Az alperes azon hiánypótlási felhívásnak, amely a felperes kötelezettségévé tette a hiányzó dokumentumok becsatolását a felperes nem tett eleget.

[24] A keresettel támadott határozaton túlmutató felperesi érvelést a bíróság érdemben nem bírálhatta el. A felperes által megjelölt eseti döntések, kollégiumi vélemények nem vehetők figyelembe, mert azok egyfelől eltérő tényállás alapján születtek, másfelől nem az elszámolás körére vonatkoznak. A felperes által megjelölt tanúbizonyítást a törvényszék mellőzte, mivel a számadások hiányos volta miatt a tanúk meghallgatása szükségtelen.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[25] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet annak hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítása iránt.

[26] Álláspontja szerint az ítélet sérti a Kp. 2. § (2), (4), (5), (6), 57. § (2), 85. § (2) bekezdését, továbbá a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (5) bekezdését.

[27] Kifejtette, az alperes öt az évekig tartó egyszerűsített számadás megváltoztatására vonatkozóan nem világosította fel megfelelően, nem jelölte meg a jogszabályhelyet, hogy miért kell az éves egyszerűsített számadásról tételes számadásra áttérni. Ezt meghaladóan nem hívta fel a figyelmét arra, hogy a tételes számadás lényege a gondnokolt részére járó teljes jövedelem, járadék, bevétel felsorolása, illetve annak kiadási oldalon való megjelenítése.

[28] Az elsőfokú gyámhatóság jogszabálysértő módon előzetes tájékoztatás és felhívás nélkül utólag kötelezte őt 2019-től olyan jellegű számadás tételes benyújtására, amelynek teljesítése nem volt lehetséges, mert utólag számlákat és bizonylatokat a felperes nem tud becsatolni.

[29] Alapvető nézeteltérés a felek között, hogy a Biztosítótól a gondnokolt részére kifizetett összeg a gondnokolt jövedelme, bevétele vagy nem.

[30] Az alperesnek a számadásra vonatkozóan figyelembe kellett volna vennie a Gyer. 158. § (4) bekezdésének azon rendelkezését, hogy a bevétel – ha annak igazolása akadályba ütközik – egyéb módon is igazolható. Ez azt jelenti, hogy az alperes orvosi iratokkal, környezettanulmánnyal, nyilatkozatokkal is ellenőrizhette volna a járadék felhasználását. Ehelyett a hatóság kizárólag számlákat és bizonylatokat kért, erre előzően nem hívta fel a felperes figyelmét.

[31] A felperes hangsúlyozta, hogy a számadási kötelezettség teljesítése tekintetében a gyámhatóság és a Biztosító eljárása egymással ellentétes, mert amíg a Biztosító a kifizetett járadék után elszámolást nem vár el, addig a hatóság tételes számadást kér.

[32] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében az ítélet hatályában fenntartását indítványozta.

[33] Kifejtette, a perbeli ítéletnek nem a tételes számadásra való kötelezésről szóló gyámhatósági döntés volt a tárgya, hanem a számadást nem elfogadó határozat.

[34] A gyámhatóság a számadás elbírálásakor nem volt abban a helyzetben, hogy iratok hiányában egyéb módon ellenőrizze a kiadások helyességét, mert a számadás nem tartalmazza a kártérítési járadékot a bevételi oldalon, és nem jelöli meg hogy abból a felperes milyen célra milyen összegű kiadásokat eszközölt.

Döntés a befogadásról

[35] A Kúria a Kfv.III.37.837/2021/2. számú végzésében a felülvizsgálati kérelmet befogadta.

A Kúria döntése és jogi indokai

[36] A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

[37] A Kp. 120. § (5) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.

[38] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a pontosan és törvényesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetést vont le.

[39] A Kp. 4. § (1) bekezdése értelmében a közigazgatási jogvita tárgya a közigazgatási szerv közigazgatási jog által szabályozott, az azzal érintett jogalany jogi helyzetének megváltoztatására irányuló vagy azt eredményező (3) bekezdés szerinti cselekményének, vagy a cselekmény elmulasztásának (a továbbiakban együtt: közigazgatási tevékenység) jogszerűsége. A Kp. 37. § (1) bekezdés d) és f) pontjának megfelelően a közigazgatási pert indító keresetlevélnek tartalmaznia kell egyebek mellett a vitatott közigazgatási tevékenységet és az azzal okozott jogsérelmet.

[40] Jelen közigazgatási per tárgya az alperes KE-03/GYAM/44-9/2021. számú határozatának – mint a felperes által vitatott közigazgatási tevékenység – jogszerűsége.

[41] A felperest a következő rendszeres számadás tételes formában történő benyújtására kötelező, ennek határidejét 2020. március 15. napján meghatározó

közigazgatási határozattal szembeni közigazgatási pert a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 8.K.27.715/2019/7. számú ítéletében jogerősen lezárta, így az abban foglaltak a jelen perben nem vitathatók, ezért a felülvizsgálati kérelem erre vonatkozó része érdemben nem bírálható el.

[42] A Ptk. 2:37. § (1) bekezdése szerint a gondnok a vagyon kezeléséről évente köteles számadást készíteni a gyámhatóságnak. Ha a gondnok a gondnokolt közeli hozzátartozója, a gyámhatóság a rendes számadási kötelezettség alól felmentést adhat, és egyszerűsített számadást engedélyezhet.

[43] A Gyer. 158. § (1) bekezdése alapján a vagyonkezelésre jogosult gyám és gondnok a Ptk. 4:239. § (1) bekezdése és a Ptk. 2:37. § (1) bekezdése szerinti éves számadását, valamint a (3) bekezdés szerinti jelentésben foglalt beszámolóját minden évben annak a hónapnak a 15. napjáig nyújtja be a gyámhivatalhoz, amelyik hónapban a kirendelésről szóló határozatot vele közölték. A 158. § (2) bekezdés első mondata kimondja, a számadás alapját a leltár és a vagyonkezelést átadó határozat, tartalmát a bevételek és a kiadások képezik. A 158. § (4) bekezdése rögzíti, a számadásban a bevételeket és a kiadásokat külön, tételesen fel kell sorolni, csatolva – a számadásban feltüntetett tételek sorrendje szerint – a bevételeket és a kiadásokat igazoló iratokat. Ha a bevételt, illetve a kiadást igazoló irat benyújtása akadályba ütközik, a tételek helyességét a gyámhivatal egyéb módon is megállapíthatja.

[44] A Kúria hangsúlyozza, a Gyer. 158. § (2) és (4) bekezdése egyértelműen meghatározza a számadás tartalmát, abban a bevételeket és kiadásokat külön, tételesen kell felsorolni, mellékelve az azokat igazoló iratokat.

[45] A Biztosító az alperes megkeresésére 2021. január 27-i dátummal megküldött irata tartalmazza, hogy a felperes gyermeke mint károsult részére költségpótlás jogcímén havi 358.000.- forint járadék kerül kifizetésre folyamatos jelleggel, a gondnokolt élete végéig. Az irat szerint a felperesnek mint gondnoknak a járadékra vonatkozóan elszámolási és számlázási kötelezettsége a Biztosító felé nincs. A költségpótló jogcímen folyósított járadék összege a károsultat saját jogon illeti meg.

[46] A felülvizsgálati bíróság rámutat, a Biztosító fenti irata bizonyítja, hogy a gondnokolt bevételét képezi a Biztosító által kifizetett járadék, erre figyelemmel a járadék összegét a számadásban a bevételek között a Gyer. 158. § (2) és (4) bekezdésének megfelelően fel kell tüntetni és arról a gondnoknak el kell számolni.

[47] Nem foghat helyt a felperes azon okfejtése, hogy a Biztosítótól kapott összeg nem a gondnokolt bevétele, hanem jövedelme, ezért azt a számadásban nem kell feltüntetni. Ugyanis az Szja. tv. 4. § (1) bekezdése a jövedelem, míg a 4. § (2) bekezdése a bevétel fogalmát rögzíti. A perbeli járadék a 4. § (2) bekezdésében írt bevétel definíciója alá tartozik, mint a magánszemély által bármilyen jogcímen és bármely formában mástól megszerzett vagyoni érték. A jogvita eldöntése szempontjából nem releváns, hogy a járadék személyi jövedelemadó köteles avagy nem.

[48] A Kúria megítélése szerint a közigazgatási jogviszonyban nincs jelentősége annak, hogy a Biztosító felé a felperesnek a járadék körében nincs elszámolási kötelezettsége, ugyanis a Biztosító és a felperes által a perrel érintett időszakban képviselt gondnokolt közötti polgári jogi jogviszony nem hat ki a felperes mint gondnok Gyer. által szabályozott számadási kötelezettségére.

[49] A Gyer. 158. § (4) bekezdés második mondata értelmében, ha a bevételt, illetve a kiadást igazoló irat benyújtása akadályba ütközik, a tételek helyességét a gyámhivatal egyéb módon is megállapíthatja.

[50] A felülvizsgálati bíróság véleménye szerint az előző pontban írt elszámolás lehetősége a járadék tekintetében a perbeli esetben nem áll fenn, mert a járadékot a felperes bevételként a számadásban nem tüntette fel, ezért az annak elszámolása helyességéről fogalmilag kizárt döntést hozni.

[51] Az alperes tájékoztatási kötelezettségének megsértésére alapított felperesi álláspont nem tény- és jogszerű. Ugyanis az alperes a tájékoztatási kötelezettségének eleget tett, egyebek mellett 2021. január 27-én személyesen meghallgatta a felperest, aki fenntartotta azt a véleményét, hogy a gondnokoltja járadéka nem minősül bevételnek és a kiadásokról nem tud számlákat csatolni. Ezt követően az alperes felhívta a felperest a hiányzó dokumentumok benyújtására, ennek azonban a felperes nem tett eleget.

[52] A Kúria a Kp. 2. § (2), (4), (5) és (6) bekezdésében rögzített alapelvi rendelkezéseinek sérelmét nem állapította meg, akárcsak a Kp. 57. § (2), 85. § (2) és a Pp. 346. § (5) bekezdését sem.

[53] A fenti jogszabályhelyek megsértésére vonatkozó indokolást a felülvizsgálati kérelem nem tartalmaz, ugyanakkor a Kúria hangsúlyozza, hogy a törvényszék eljárását a Kp. és a Pp. rendelkezéseinek megfelelően törvényesen folytatta le.

[54] A Kúria a Kp. 121. § (2) bekezdését alkalmazva a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[55] *A költségpótló járadék a gondnokolt bevétele, így azt a számadásban ekként kell feltüntetni és annak felhasználásáról a gondnoknak el kell számolni.*

Záró rész

[56] A felülvizsgálati kérelmet a Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó 107. § (1) bekezdésére figyelemmel tárgyaláson kívül bírálta el.

[57] Az alperes felülvizsgálati eljárási költség iránti igényt nem terjesztett elő, így arról a Kúriának nem kellett döntenie.

[58] A felperes teljes személyes költségmentes, így a feljegyzett felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

[59] Az ítélettel szembeni felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. január 19.

.

Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás s.k. előadó bíró; Dr. Suba Ildikó s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő